

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

210 mm

Rekvalifikační kurs Národní technické knihovny

Jmenná katalogizace I.

Mgr. Hana Vyčítalová

Jmenná katalogizace 1

6. 12. 2012

Teorie

Vymezení pojmů

Jmenná katalogizace 2

13. 12. 2012

Pravidla

Katalogizace v praxi

Praktická část – 2 skupiny

20. 12. 2012

Vypracování 3 katalogizačních záznamů

- 2 české monografie
- 1 zahraniční monografie
- Zaslát na email hana.vycitalova@techlib.cz
- Do 18. 1. 2013

- Web Národní knihovny
 - <http://www.nkp.cz/>
- Katalogy Národní knihovny
 - <http://aleph.nkp.cz/F/>
- Katalog Národní technické knihovny
 - <https://www.techlib.cz/cs/>
- Katalogy Kongresové knihovny
 - <http://catalog.loc.gov/>

- Jmenný a věcný popis dokumentů, někdy chápaný úžeji pouze jako jmenný popis dokumentů, jindy obecněji jako tvorba katalogizačních záznamů pro různé druhy katalogů a jejich organizace.
- V době budování lístkových katalogů nauka o knihovních katalozích a o metodách jejich budování včetně jejich organizace.

(TDKIV)

1. Tvorba bibliografického popisu, záhlaví a s tím souvisejících jmenných a názvových autorit. Původně vytváření záznamů pro jmenný katalog.
2. Nauka o jmenném záznamu a metodice jeho tvorby. Původně nauka o jmenném katalogu, metodice tvorby hlavních a pomocných záznamů, jeho organizaci a redakci.

(TDKIV)

Katalogizátor

Metadata engineer

- Jmenná, věcná, autoritní katalogizace
- Pečlivost, trpělivost, píle, láska k dokumentům, počítači
- Stále myslí na zákazníky knihovny a návštěvníky svého katalogu
- Schopnost radovat se z dílčích výsledků
- Odpovědnost návštěvníkům katalogu, současným i budoucím
- Odpovědnost vůči celé knihovně
- Schopnost týmové práce a respektování autorit
- Schopnost samostatné organizace práce

Nutné znát a vyznat se v:

- Ovládání katalogizačního software a hledání v OPAC instituce
- Anglo-americká katalogizační pravidla
- MARC21 – Bibliografický formát a formát pro authority
- Národní katalogizační politice
- Institucionální lokální politice
- Referenčním katalogu pro inspiraci a kopírování záznamů

1. **Soubor údajů o zpracovávaném dokumentu, vytvořený specifickými knihovnickými metodami.** Umožňuje identifikaci dokumentu tím, že představuje v něm obsažené dílo, jeho vyjádření, jeho provedení do podoby dokumentu a jeho fyzickou jednotku, dále umožňuje jeho vyhledání a získání přístupu k němu. Skládá se z bibliografického popisu, jmenných a věcných selekčních údajů, z obsahové charakteristiky, z lokačních, exemplářových a kódovaných údajů.

2. hist. V dokumentaci býval nesprávně chápán jako záznam dokumentu bez anotace či referátu.

(TDKIV)

Druh bibliografického záznamu, obsahující vždy i lokační údaje (signaturu a/nebo siglu) a exemplářové údaje knihovny uchovávající katalogizovaný dokument. Původně byl chápán jako záznam pro katalog na rozdíl od bibliografického záznamu jakožto záznamu pro bibliografii. V současné praxi se rozdíl mezi bibliografickým a katalogizačním záznamem stírají, i bibliografický záznam často obsahuje lokační a exemplářové údaje.

(TDKIV)

Co záznam obsahuje?

210 mm

- Název, jméno autora...
- Název nakladatele, místo a datum vydání...
- Počet stránek...
- Informace o obsahu...
- Kolik má knihovna exemplářů
- Kde jsou uložené

Katalogizační záznam

- Jmenná část (Název, jméno autora, název nakladatele, místo a datum vydání, počet stránek...)
- Věcná část – obsah - přednáška dr. Píškové
- Vazba na autoritní záznam
- Záznam jednotky (holding)

- Selekční údaje - nejdůležitější část záznamu
- Znak selekčního jazyka, pomocí něhož lze organizovat a vyhledávat záznamy dokumenty nebo informace.
- autor
- název
- předmětová hesla

- Abstrakt
- Obrázek - služba Obálky knih viz <http://www.obalkyknih.cz> nebo kopie obsahu - povoluje autorský zákon
- Link na video nebo audio soubor
- Hyperlink do plného textu dokumentu
- Hyperlink na související dokument např. recenzi např. prostřednictvím služby Google Book Search
- Příklad viz katalog NTK záznam <http://bit.ly/4JCN1d>

Dříve – ruční práce, lístkové katalogy

Dnes katalogizace automatizovaná – prostřednictvím informačních technologií

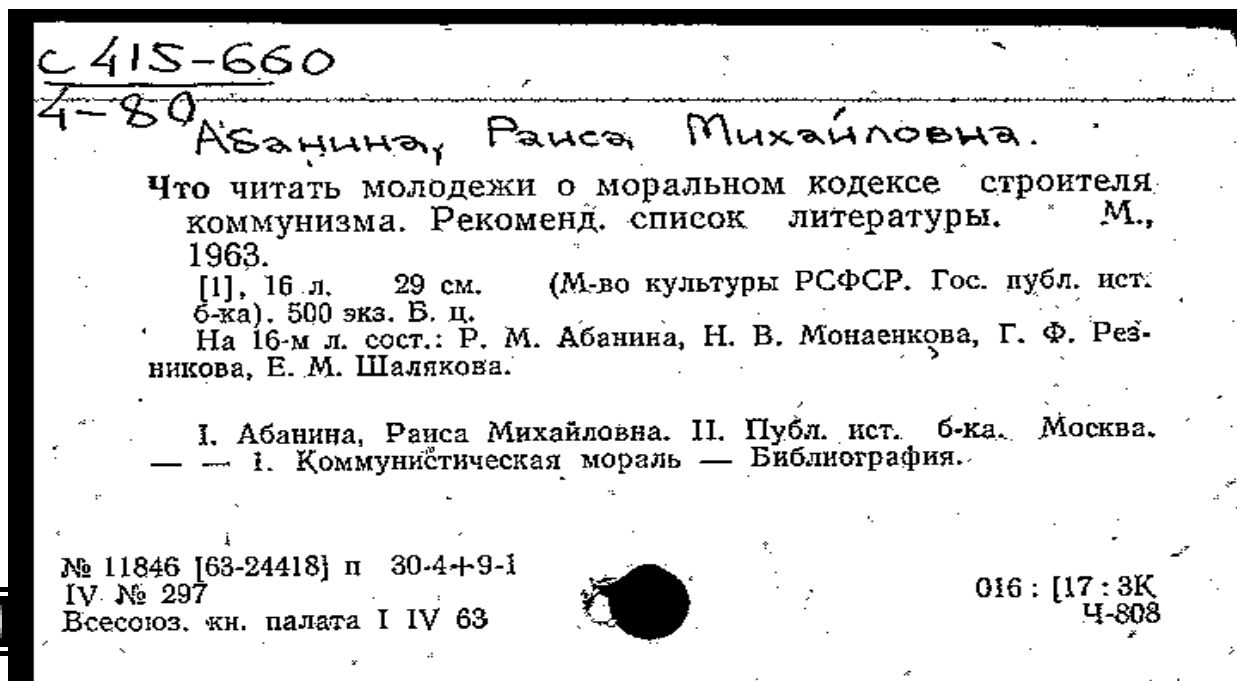
Speciální modul knihovnicko-informačního systému (KIS) – modul katalogizace

- Historicky nejstarší část KIS
- Lze nahradit MS/Excelem?

....lepe než MS/Word

Ruská národní knihovna v Petrohradě

http://www.nlr.ru:8101/e-case/search_extendede.php

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Zkusíme najít

210 mm

www.techlib.cz – katalog NTK (OPAC)

Kniha:

Office 95

Petr Šimek

<http://aleph.nkp.cz/F/>

Databáze národních autorit

Petr Šimek

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

210 mm

NTK
50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Báze Katalog NTK

Přihlášení Čtenář Databáze Otázky Náповěda Prohlížení Vyhledávání Výsledky dotazu Předchozí dotazy

Základní vyhledávání | Vyhledávání z více polí | Vyhledávání z víceází | Pokročilé vyhledávání | Vyhledávání pomocí CCL

Základní vyhledávání

Zadejte slovo nebo slovní spojení

Pole pro vyhledávání **Všechna pole**
 Slova z názvu
 Název
 Autor
 Předmět
 Heslo PSH
 ISSN
 ISBN
 Čárový kód
 Signatura
 LCC
 Systémové číslo

Blízkost slov?

Báze pro vyhledávání

Omezení vyhledávání na:

Jazyk: **všechny** Rok od: Rok do: RRRR (Použijte ? pro pravostranné zkrácení, pokud nechcete použít rozmezí od/do.)

Formát: **všechny** Signatura: **všechny**

(U) BT-146-3A

Návěsti	<u>LDR</u>	---	---	-----nam-a22-----a-4500
Kontrolní či	<u>001</u>	---	---	000015989
ID kontrol.č.	<u>003</u>	---	---	CZ-PrSTK
Datum posl.zpr.	<u>005</u>	---	---	20011223000000.0
Údaje pev.dél	<u>008</u>	---	---	960911s1996---xr-----cze--
ISBN	<u>020</u>	---	<u>a</u>	80-85649-44-6
Zdroj katalog.	<u>040</u>	---	<u>a</u>	ABA013
			<u>b</u>	cze
LCC by Incad	<u>LCC</u>	---	<u>a</u>	HF5548.4.M525
			<u>b</u>	Š56 1996
MDT	<u>080</u>	---	<u>a</u>	681.3.06:65.012.2
			<u>2</u>	undef
HZ-Osobní jm.	<u>100</u>	<u>1</u>	<u>a</u>	Šimek, Petr
			<u>4</u>	aut
Údaje o názvu	<u>245</u>	<u>10</u>	<u>a</u>	Office 95 :
			<u>b</u>	Pořadač, Schedule+, ... /
			<u>c</u>	Petr Šimek
Naklad. údaje	<u>260</u>	---	<u>a</u>	Praha :
			<u>b</u>	GComp,
			<u>c</u>	1996
Fyzický popis	<u>300</u>	---	<u>a</u>	105 s.
Edice	<u>490</u>	<u>0</u>	<u>a</u>	GComp ;
			<u>v</u>	sv. 29
VVZ Věcné té	<u>650</u>	<u>07</u>	<u>a</u>	dokumenty
			<u>x</u>	in
			<u>2</u>	psh
VVZ Věcné té	<u>650</u>	<u>07</u>	<u>a</u>	čas
			<u>x</u>	fy
			<u>2</u>	psh
VVZ Věcné té	<u>650</u>	<u>07</u>	<u>a</u>	organizace

1. Zprávy | 2. Informace o poli | 3. Zobrazení v prohlížeči | 4. HOL | 5. Digitální objekty

Zobrazit příbuzné

KIS ALEPH 500.18 – jmenná část záznamu

Katalogizace - ALEPH verze 18.01 Baze STK01 - Katalog STK (STK01) Server: aleph.ntkcz.cz:6991 (18.01) Uživatel: RIMANOVA

ALEPH Zobrazit Katalogizace Jednotky Editovat Správce záznamů Vzdálený soubor *Služby Nápověda ?

Signatura ... BIB= 15989 ADM= 228964 - Office 95 : (Šimek, Petr aut) Rok: 1996.

[1] Funkce [2] Přehled

[L] Seznam jednotek (0/2)

- [A] Historie všech jednotek

[I] Jednotka (2660119148,

- [H] Historie (Datum poslední a
- [Z] Log pro Výpůjčky (-----)
- [S] Souhrn výpůjček

[O] Seznam objektů (0)

[J] Objekt

[B] Bibliografické údaje

[T] Seznam spouštěčů

Seznam jednotek

Poř.	Čár.kód	Díl.knih.	Popis	Signatura	Sbírka	Status	Pozn	# výp.
10	2660119148	Fond NTK		A 32885	6.NP, regál 6A/270	Volný výběr, k vypůjčení		0
20	2660120088	Fond NTK		A 32885 a	6.NP, regál 6A/270	Volný výběr, k vypůjčení		0

Možnosti řazení:

Nová
Duplikovat
Vymazat
Štítek
globál.změn.
Váz./změn.
Komplet.sv.
Obnovit

1. Zobrazení jednotky 2. Všeobecné inf. (1) 3. Všeobecné inf. (2) 4. Údaje seriálu 5. Úrovně seriálu

Čárový kód: 2660119148 Status jednotky: 04

Dílčí knihovna: STK Stat.zprac.jedn.:

Sbírka: 6A270 Čísl. A (roč./sv.)

Číslo exempláře: Čísl. B (číslo)

Druh dokumentu: BOOK

Vazba HOL: 0

Typ 85X/Č. vazby: 0

Signatura: A 32885

Druhá signat.: HF5548 .4 .M525 Š56 19

Popis:

☐ Dočasná signat.

Aktualiz.
Uložit impl.
Obnovit
impl.předpl.
Storno

KIS ALEPH 500.18 – jednotková část záznamu

<i>Zdroj katalog.</i>	<u>040</u>	—	<u>a</u>	ABA013
			<u>b</u>	cze
<i>LCC by Incad</i>	<u>LCC</u>	—	<u>a</u>	HE199.A2
			<u>b</u>	R65 1982
<i>MDT</i>	<u>080</u>	—	<u>a</u>	339.5:656.025.4
			<u>2</u>	undef
<i>HZ-Osobní jm.</i>	<u>100</u>	<u>1</u>	<u>a</u>	Rolenc, Vladimír
			<u>4</u>	aut
<i>Údaje o názvu</i>	<u>245</u>	<u>10</u>	<u>a</u>	Mezinárodní přeprava vývozních a dovozních zásilek zboží zahraničního obchodu / Vladimír Rolenc, Pavel Šimek
<i>Vydání</i>	<u>250</u>	—	<u>c</u>	1. vyd.
<i>Naklad. údaje</i>	<u>260</u>	—	<u>a</u>	Praha :
			<u>b</u>	Nakladatelství dopravy a spojů,
			<u>c</u>	1982
<i>Fyzický popis</i>	<u>300</u>	—	<u>a</u>	374 s.
<i>VZ Osobní jm.</i>	<u>700</u>	<u>1</u>	<u>a</u>	Šimek, Pavel
			<u>7</u>	jk01130052
			<u>4</u>	aut
<i>Předm. heslo</i>	<u>964</u>	—	<u>a</u>	Doprava
<i>Údaje o period</i>	<u>990</u>	—	<u>1</u>	STK
			<u>c</u>	12134/

KIS ALEPH 500. 18 vazb
na autoritní databázi

1. Zprávy 2. Informace o poli 3. Zobrazení

Rejstříky v bázi: STK11 - Kód: AI

# záz.	Odk:	Selekční termín	Autoritní údaje
1		Šimek, Pavel jk01130052	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Pavel, nar. 1853 jk01130050	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Petr, 1961- mzk2002148030	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Petr jx20080811014	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Petr xx0081986	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Quido, 1857-1933 jk01130053	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Radek, 1961- mzk2005312783	Authority NK ČR, 1001 , aab, UPD=Y
1		Šimek, Radim xx0089814	Authority NK ČR, 1001

- Katalogizační pravidla
- Katalogizační politika
 - Národní
 - Institucionální
- Formát
- Standardy

Soubor pravidel, metodických pokynů a zásad pro výběr a formalizaci údajů v katalogizačním a bibliografickém záznamu. Slouží k dosažení jednotnosti a jako předpoklad k výměně záznamů.

Původně pokyny a zásady pro vytváření a organizaci katalogu jmenného, předmětového, popř. i systematického.

(TDKIV)

Historický vývoj

20. století - snaha o mezinárodní harmonizaci

Anglo-americká katalogizační pravidla

Dnes AACR2R – 2. revize

ISBD - vytvoření standardu regulujícího formu a obsah bibliografického popisu; potřeba mezinárodní výměny záznamů - 70. léta

V současnosti se pracuje na nových pravidlech – RDA (Resource Description and Access)

- ČR: AACR2R (od 1994, předtím vlastní pravidla)
 - ISBD
 - RDA?
- svět: různé katalogizační instrukce
 - Německo: Regeln für alphabetische Katalogisierung
 - Francie: AFNOR
 - Itálie: RICA apod.

- Anglo-americká katalogizační pravidla : druhé vydání, revize 1998 : dodatky 2004 / [překlad Národní knihovna České republiky]. -- 1. české vyd. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2006. -- [62] l.
- MARC 21. Bibliografický formát / Network Development and MARC Standards Office, Library of Congress, Standards and Support, National Library of Canada ; [z anglického originálu ... do češtiny přeložily Ludmila Benešová ... et al.]. -- 1. české vyd.. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2003. -- 2 sv.

- MARC 21 : formát pro authority / Network Development and MARC Standards Office, Library of Congress, Standards and Support, National Library of Canada ; [z anglického originálu ... do češtiny přeložily Marie Balíková a Edita Lichtenbergová]. -- 1. české vyd.. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2004. -- 1 sv.
- Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21 : korporace / Svojmila Světlíková. -- 1. vyd. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2006. -- 28 s.
- Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21 : osobní jména / Jan Luffer. -- 1. vyd. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2006. -- 38 s

- Katalogizace ve formátu MARC 21 : stručná instrukce a příklady pro knihy a některé typy pokračujících zdrojů / Marie Balíková, Hana Kubalová, Jaroslava Svobodová. -- 2., aktualiz. vyd.. -- Praha : Národní knihovna České republiky, 2008. -- 163 s.

Katalogizace ve formátu
MARC 21 : stručná instrukce a
příklady pro knihy a některé
typy pokračujících zdrojů
/ Marie Balíková, Hana
Kubalová, Jaroslava
Svobodová. -- 2., aktualiz. vyd..
-- Praha : Národní knihovna
České republiky, 2008. -- 163
s.

- Katalogizační politika
 - Národní
 - Národní knihovna
 - http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_standard1.htm
 - Institucionální
 - Tvoří si každá instituce sama
 - Příklad NTK

Národní knihovna České republiky - Mozilla Firefox

SouborÚpravyZobrazitHistorieZáložkyNástrojeNápověda

←

→

↺

✖

🏠

http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=fond_standard1.htm

🔍

Google

Centrála FirefoxuPřehled zprávMŠMT ČRMŠMT ČRMŠMT ČR

NK

Národní knihovna České republiky
National Library of the Czech Republic

Přihlášení do báze NKC
Přihlášení do báze SLK

O knihovně

Služby

Jak najít

Katalogy a databáze

Portály

Klementinum

Digitální knihovna

Nová budova

[O knihovně](#) >> [Odborné činnosti](#) >> [Zpracování fondů](#)

Katalogizační politika

(katalogizace novodobých dokumentů vydaných od roku 1801)

- [Dotazy ke katalogizaci](#) ([Seznam správců databáze](#))
- [E-learning](#)
- [Schválené materiály](#)
- [Materiály k připomínkování](#)
- [Portál Národní autority ČR](#)
- [Věcné zpracování. Věcné autority](#)
- [Rada pro katalogizační politiku a pracovní skupiny](#)
- [Zápisy z jednání](#)
- [Plánované akce](#)
- [Informativní materiály](#)
- [MARC 21](#)
- [Archiv](#)

31.03.09

[E. Lichtenbergová](#)

[Nahoru](#)

Ptejte se knihovny

Hledání na WWW

Copyright

English

Hotovo

Národní katalogizační politika

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

NOVÁ LINKA ZPRACOVÁNÍ V NTK

Duplikáty se zpracovávají a prochází současně se základní knižní jednotkou linkou zpracování. V této fázi nelze nijak upřednostňovat zpřístupnění duplikátu. Pokud na knihu čekají konkrétní zákazníci, pak se přednostně zpracují všechny multiplikáty daného titulu.

- Akvizice:** 1. záznam knihy (všechny exempláře), nalepení čárového kódu + RFID tagu, skenování obálky.
- Věcný popis:** PSH, MDT, Konspekt + konverze RFID tagu (načtení RFID tagu).
- Jmenný popis**
- Autority jmenné**
- Supervize BIB záznamu s přidáním pole SKC pro SK ČR**
- Předání knih, které nejdou do volně přístupného režimu do skladu.** Zajistí supervizor jmenného popisu ve spolupráci s knihovníky základních služeb jako doposud (kontaktní osoba p. Kinzlerová).
- LCC proces** - vytvoření nebo editace pole 050, vytvoření druhé signatury do záznamu jednotky, vytipování regálu (vyplnit Sbírku) v rámci mapy fondu (tužkou poznamenat do knihy).
Tisk LCC signatury, nalepení štítku na hřbet na jednotlivé svazky, změna statusu zpracování (Nezpracovává se – prázdná řádka, Ve vazbě – BD, v případě skript (kontaktní osoba p. Petrová).
Odvoz knihy na regál ve volném výběru a zařazení.
Objevení jakékoliv chyby v záznamu a v jednotkách nenechávat bez povšimnutí.

II. Bibliografické záznamy v systému Aleph – MARC21 - MONOGRAFIE

INTERPUNKCE v BIB záznamech obecně: zrušené automatické vkládání interpunkce do a na konec pole 245, 260 a 300.

PŘEHLED POLÍ MARC 21 v BIB ZÁZNAMU

FMT Volba formátu záznamu v STK: knihy=BK, e-book=BK (on-line), elektronické zdroje=BK (fyzický nosič, CD-ROM), disertace=DS, seriály=SE

LDR NÁVĚŠTI (NO)

POZICE 5

Institucionální katalogizační politika

SKC - Souborný katalog České republiky (CASLIN)

Základní vyhledávání

[Informace o Souborném katalogu ČR](#)

Vyberte údaj pro vyhledávání:	Všechny údaje	OK Vyčistit formulář
Zadejte slovo nebo slovní spojení:		
Druh dokumentu:	☐ pouze dokumenty v češtině	
Blízkost slov?	☒ Ne ☐ Ano	

Pro další informace použijte tabulku [kódů jazyka](#), tabulku [kódů zemí](#) a tabulku [kódů druhů dokumentu](#).

Prohlížení rejstříků

Vyberte rejstřík k prohlížení:	Názvy	OK Vyčistit formulář
Zadejte heslo k otevření rejstříku:		

Nejčastější dotazy za poslední týden:

13 komnata milenek anatomie andělé příběhy betonová zahrada bohumil vavroušek braudel fernand cramerius

čapek and dášenka dictionnaire usuel quillet documents diplomatiques ... educational and psychological ... e-learning and zdravotně ...

emil čili o fyzika v kulturních dějinách genderové organizace intubace inženýrské sítě james o'barr karel řeháček

kognitivní psychologie komunální odpad kouzelný svět gabriely kuby clemens květy květy langmuir lidové noviny

listy filologické luko tajemství vlkodlaků manažerské výpočty a ... moravské zemské desky

nové knihy státní zdravotnické ... numerical ecology padesát odstínů šedi poděbrad and dějiny or ... poohří

pověsti ze slezské brány pražská zima prohlédni si tu zemi proslovy rozpravy a pojednání přídělové doklady z období ... psychologie and 2012

řízení lidských zdrojů slovník středoopavského ... soví zpěv soví zpěv stepanov vjačeslav vasil'jevič

středoopavské nářečí světla utonulá tischner józef údržba a opravy automobilů ... vaňous petr 1975 velké lži pro malé dě

výchova ke zdravému životnímu williams larry r základy strategického ... zeitschrift für historische

zuruf in der wüste

Hlavní referenční katalog českého katalogizátora

- Výměnné komunikační formáty
- 1966 - Henriette Avram - LC - vývoj **strojově čitelných záznamů** ve standardizovaném formátu; jejich distribuce na lokální počítačové stanice; MARC, MARC II, LC MARC
- UNIMARC – nezávislý na katalogizačních instukcích
- ČR: do 2003 UNIMARC,
- od 2004 MARC 21
- Svět: různé MARCovské formáty, neMARCovské formáty (dříve např. MAB - Německo)

Sekundární informační zdroj obsahující soubor katalogizačních záznamů o dokumentech, které daná instituce uchovává ve svých fondech nebo které trvale nebo dočasně zpřístupňuje, vytvářený podle předem stanovených zásad a umožňující zpětné vyhledávání dokumentů.

(TDKIV)

Funkce katalogu

- lokační funkce (umístění dokumentu),
- bibliografická funkce (existence dokumentu)
- rešeršní funkce (efektivní vyhledání dokumentu)
- propagační funkce (informuje o nově vydaných dokumentech)

Knihovní katalogy se dělí:

- podle formy zpřístupnění (lístkové, listové, svazkové a elektronické)
- podle úplnosti (úplné, dílčí, souborné)
- podle typů zpřístupňovaných dokumentů (katalog knih, periodik, firemní literatury, speciálních dokumentů, apod.)

- Národní knihovna ČR - <http://www.nkp.cz>
- CASLIN – <http://www.caslin.cz>
- UK - CKIS - <http://ckis.cuni.cz/>
- Jednotná informační brána - <http://www.jib.cz>
- SKAT – <http://www.skat.cz>
- WorldCat – OCLC - <http://www.worldcat.org/>
- Katalog Library of Congress: <http://catalog.loc.gov>
- Karlsruher Virtualekatalog - <http://www.ubka.uni-karlsruhe.de/kvk.html>
- projekt The European Library:
<http://www.theeuropeanlibrary.org>

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna
National Technical Library

Katalog

210 mm

Kvalitní katalog je

- **Přesný**
- **Srozumitelný**
- **Konzistentní**

Příklady těch nejmodernějších katalogů pro uživatele knihoven
(OPAC, multiprohlížeče)

AquaBrowser

Příklad instalace

<http://aquabrowser.lib.ed.ac.uk/>

Primo

Příklad instalace

http://search.obvsg.at/primo_library/libweb/action/search.do?vid=ACC

LibraryThing

<http://www.librarything.com/>

Moderní katalogy pracují na principu Funkční požadavky na bibliografický záznam (FRBR) – 1989

Funkce katalogu podle této studie:

- **najít entitu**, která koresponduje s vyhledávacími kritérii stanovenými uživatelem
- **identifikovat entitu** (potvrdit, že popsaná entita koresponduje s nalezenou entitou, nebo rozlišit mezi dvěma a více entitami s podobnými charakteristikami)
- **vybrat entitu**, která odpovídá uživatelským potřebám (tj. vybrat entitu, která koresponduje s uživatelským požadavkem, s respektem k obsahu, fyzickému formátu, nebo odmítnout entitu pro nevhodnost)
- **získat přístup k popsané entitě** (tj. získat entitu koupí, výpůjčkou apod., nebo získat přístup k entitě elektronicky online připojením ke vzdálenému počítači)

Základní schéma FRBR

Duševní entity ↓↓↓↓

DÍLO

Intelektuální počín (např. Hamlet)

VYJÁDŘENÍ

Různé formy díla (jazyk, text/divadelní hra/film ...)

Fyzické entity ↓↓↓↓

PROVEDENÍ

Konkrétní vydání díla (případně digitalizovaná kopie provedení s přidanou hodnotou OCR, metadata...)

JEDNOTKA

Exemplář knihy, CD nosič

Kvalitní katalogizační záznam, který podpoří cíle FRBR

- Musí obsahovat kvalitní selekční údaje – ideálně standardizované „authority“
- Být přesný v popisných údajích
- Největší chyba v katalogu je „nepravda“
- Největší nepřítel katalogu je „překlep“
- Na kontroly je třeba vyvinout stejné úsilí jako na vytváření, programátorské nebo lidské (oko a mozek)

Jak se dostane záznam o dokumentu do katalogu?

- Zapsáním s knihou v ruce (metoda de visu)
- Zkopírováním z jiného katalogu (de visu nebo podle předlohy)
- Připojením záznamu o jednotce k již hotovému záznamu
- Zpětné zapsání do katalogu – záznamy nebyly vytvořeny v elektronické podobě – retrospektivní katalogizace
- Přepis de visu nebo podle katalogizačního lístku (nebo jiného zdroje – seznam) do katalogové databáze
- Import z jiné databáze

- způsob katalogizace, kdy dvě či více knihoven spolupracují na vytváření společné databáze a využívají záznamy vytvořené partnerem (Encyclopaedia of Library and Information Science, Vol. 27, s. 300)
 - kopírování záznamů
 - on-line sdílená katalogizace

- Dokument
- Informační pramen tvořený nosičem informací a množinou informací na něm fixovaných a sloužící k přenosu dat v čase a prostoru. Dokumenty se dělí podle řady kritérií, např. podle způsobu záznamu dat (písemné, obrazové, zvukové, audiovizuální, strojem čitelné - elektronické či digitální), podle odvozenosti obsahu (primární, sekundární a terciární), podle kontinuity (periodické a neperiodické), podle stupně zveřejnění (zveřejněné, nezveřejněné, interní). (TDKIV)

Z hlediska katalogizace

- postupně vydávaný zdroj (seriál) - publikace na jakémkoli médiu, postupně vydávaná po částech, majících číselné či chronologické označení, bez předem stanovené doby ukončení
- ukončený (jednorázový) zdroj (monografie) - neseriálová popisná jednotka, tj. buď v podobě jedné úplné části nebo jako komplet konečného počtu částí
- integrační (integrující) zdroj - zdroje, které jsou aktualizovány v průběhu doby. Jednotlivé doplňky či aktualizace se stávají součástí celku a nefungují jako samostatné, oddělitelné části.

- postupně vydávané zdroje: časopisy, ročenky, číslované edice
- monografie: běžné knihy, zvukové záznamy, vícedílné publikace atp.
- integrační zdroje: vydání na volných listech, databáze, webovská sídla

Typy dokumentů – AACR2R

210 mm

- knihy, brožury a
jednolistové tisky

- kartografické dokumenty

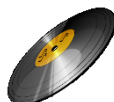
- rukopisy

- hudebniny

- audiozáznamy

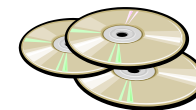
- filmy a videozáznamy

- grafika

- elektronické zdroje

- trojrozměrné dokumenty

- mikroformy

- pokračující zdroje

- analytika

Typy dokumentů – LDR

210 mm

- textový dokument
- hudebnina
- rukopisná hudebnina
- kartografický dokument
- rukopisný kartog.dokument
- projekční médium
(video, film, diapozitiv)
- nehudební zvuk. záznam
- hudební zvukový záznam
- dvojrozměrná neprojekční
grafika (pohlednice, plakát,
foto, obraz)
- elektronický zdroj
(SW, počítačová multimédia,
systémy online, síťové služby)
- souprava, soubor
(soubory studijních materiálů)
- smíšený dokument
(jednotka tvořená dokumenty
dvou a více typů)
- trojrozměrný předmět a přírodní
objekt
- rukopisný textový dokument

Typy dokumentů - nosič

210 mm

- mikrofilm
- digitální formáty, včetně CD-ROMu či vzdálených zdrojů
- kniha (může obsahovat textový, grafický, kartografický obsah aj.)
- zvukový disk, audiokazeta
- 16 mm film, videokazeta

Náklady na katalogizaci? Jak dlouho trvá jeden záznam?

20 min. jmenná část + 20 min. věcná část + 20 min. jednotkový popis +
20 minut autoritní záznamy

80 minut průměrná doba zpracování jednoho titulu

Náročné úkoly

- vzácné a historické tisky

Nejméně náročné

- kopírování záznamů - nutné implementovat z39.50 protokol do KIS

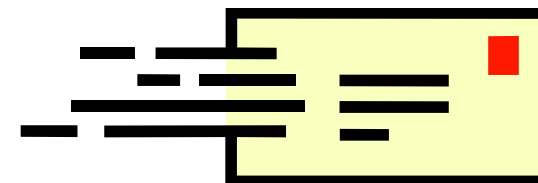

Děkuji za pozornost

Dotazy?

Nebo raději píšete e-mailly?

Hana.vycitalova@techlib.cz

Nebo raději voláte?

+420 232 002 537

KTD – Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV) [online]. Praha : Národní knihovna ČR, 2001– [cit. 19. 11. 2012]. Dostupné z: <http://www.nkp.cz>.

BALÍKOVÁ, Marie, KUBALOVÁ, Hana a SVOBODOVÁ, Jaroslava.
Katalogizace ve formátu MARC 21: stručná instrukce a příklady pro knihy a některé typy pokračujících zdrojů. 2., aktualiz. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky, 2008. 163 s. ISBN 978-80-7050-539-7.

<http://www.loc.gov/marc/>

http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Katal.htm&PHPSESSID=3ff1530357c6a2b254ed3d30ec448499